

การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ตามหลักฆราวาสธรรม 4
The Development of Learning Achievement Based on the Four Principles
of Gharavasa Dhamma

พระเดชอนันต์ สุทธิจิตโต

Phra Dech anan Sudthichitt

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

Mahamakut Buddhist University, Thailand

Corresponding Author's Email: ass586201mcmc@gmail.com

วันที่รับบทความ: 7 กุมภาพันธ์ 2568; วันที่แก้ไขบทความ 13 กุมภาพันธ์ 2568; วันที่ตอบรับบทความ: 26 กุมภาพันธ์ 2568
Received: 7 February 2025; Revised: 13 February 2025; Accepted: 26 February 2025

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยประยุกต์ใช้หลักฆราวาสธรรม 4 ซึ่งเป็นหลักธรรมที่มุ่งส่งเสริมการดำเนินชีวิตของฆราวาส ได้แก่ สัจจะ (ความจริงใจ), ทมะ (การควบคุมตนเอง), ขันติ (ความอดทน), และจาคะ (การเสียสละ) เพื่อพัฒนาคุณธรรมและพฤติกรรมเชิงบวกของผู้เรียนในกระบวนการศึกษา การศึกษานี้ใช้วิธีการวิเคราะห์เชิงคุณภาพโดยรวบรวมข้อมูลจากเอกสารทางวิชาการ งานวิจัย และกรณีศึกษาที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้และโมเดลการพัฒนาที่ผสมผสานหลักฆราวาสธรรมเข้ากับการเรียนการสอนในชั้นเรียน

ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้หลักฆราวาสธรรม 4 ช่วยเสริมสร้างความมุ่งมั่นและความรับผิดชอบในกระบวนการเรียนรู้ โดยสัจจะมีบทบาทสำคัญในการสร้างความจริงใจในการเรียนรู้และการรักษาคำมั่นสัญญาต่อเป้าหมายของตนเอง ทมะช่วยเสริมทักษะการควบคุมตนเองและการบริหารจัดการเวลา ขันติช่วยพัฒนาความอดทนต่อสถานการณ์ที่ยากลำบาก และส่งเสริมการเผชิญปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ขณะที่จาคะเน้นการแบ่งปันความรู้และสร้างความสัมพันธ์เชิงบวกในชุมชนการเรียนรู้ ทั้งนี้ การออกแบบกิจกรรมที่สอดคล้องกับหลักธรรมดังกล่าว เช่น การเรียนรู้แบบ Collaborative Learning และ Problem-Based Learning พบว่าสามารถเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและส่งเสริมคุณธรรมในตัวผู้เรียนอย่างมีนัยสำคัญ

บทความนี้สรุปว่า การประยุกต์ใช้หลักฆราวาสธรรม 4 เป็นแนวทางในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ช่วยสร้างสมดุลระหว่างความสำเร็จทางวิชาการและการพัฒนาคุณธรรมในตัวผู้เรียน โดยเน้นการสร้างบุคคลที่มีความรับผิดชอบ มีความอดทน และพร้อมเสียสละเพื่อส่วนรวม การใช้แนวทางนี้ยังเป็นการปูพื้นฐานที่สำคัญสำหรับการเรียนรู้ในอนาคตและการพัฒนามนุษย์ในระยะยาว.

คำสำคัญ: การพัฒนา; ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน; หลักฆราวาสธรรม 4

Abstract

This article aims to study the development of learning achievement by applying the Four Principles of Gharavasa Dhamma, which are moral guidelines promoting the well-being of laypeople. These principles include Sacca (truthfulness), Dama (self-control), Khanti (patience), and Caga (generosity), aiming to foster students' virtues and positive behaviors in the educational process. This study employs qualitative analysis by gathering data from academic documents, research studies, and relevant case studies. It also involves designing learning activities and a development model that integrates the Four Principles of Gharavasa Dhamma into classroom instruction.

The findings reveal that developing learning achievement using the Four Principles of Gharavasa Dhamma enhances commitment and responsibility in the learning process. Sacca plays a significant role in fostering truthfulness in learning and maintaining commitments toward personal goals. Dama improves self-regulation skills and time management. Khanti helps develop perseverance in facing challenges and encourages constructive problem-solving. Meanwhile, Caga emphasizes sharing knowledge and fostering positive relationships within the learning community. Furthermore, learning activities aligned with these principles, such as Collaborative Learning and Problem-Based Learning, significantly enhance students' learning achievement and moral development.

In conclusion, applying the Four Principles of Gharavasa Dhamma as a guideline for improving learning achievement strikes a balance between academic success and the cultivation of virtues in learners. It emphasizes creating individuals who are responsible, resilient, and willing to contribute to the common good. This approach lays a crucial foundation for future learning and long-term human development.

Keywords: Development; Learning Achievement; Four Principles of Gharavasa Dhamma

บทนำ

หลักพราวาสธรรม 4 ประการ ได้แก่ สัจจะ (ความซื่อสัตย์), ทมะ (ความอดกลั้น), ขันติ (ความเพียร), และจาคะ (การแบ่งปัน) เป็นหลักธรรมที่เน้นความประพฤติที่ดีและการอยู่ร่วมกันอย่างสร้างสรรค์ในสังคม ในบริบททางการศึกษา หลักธรรมดังกล่าวสามารถนำมาปรับใช้ในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โดยสร้างรากฐานที่แข็งแกร่งในด้านคุณธรรม ทักษะการเรียนรู้ และการปรับตัวในสภาพแวดล้อมการเรียนการสอนที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

ในปัจจุบัน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในหลายระดับยังไม่เป็นไปตามมาตรฐานที่คาดหวัง สาเหตุสำคัญมาจากการขาดแรงจูงใจในการเรียน การไม่สามารถเชื่อมโยงความรู้กับการใช้ชีวิตจริง และการขาดการปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐานในกระบวนการเรียนรู้ การนำหลักพราวาสธรรม 4 เข้ามาเป็นแนวทางในกระบวนการเรียนรู้ จะช่วยให้นักเรียนสามารถพัฒนาคุณลักษณะที่ดีทั้งด้านปัญญาและจิตใจ อันนำไปสู่การยกระดับผลสัมฤทธิ์ในระยะยาว.

การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักทฤษฎีการเรียนรู้ 4 ไม่ได้เน้นเพียงแค่การเพิ่มพูนความรู้เชิงวิชาการ แต่ยังเน้นการสร้างสมดุลระหว่างคุณธรรมและทักษะชีวิตที่สำคัญ การผสมผสานหลักทฤษฎีการเรียนรู้ 4 เข้ากับกระบวนการเรียนการสอน เช่น การใช้กิจกรรมที่เน้นการแบ่งปัน การพัฒนาทักษะความอดทน และการปลูกฝังความซื่อสัตย์ จะช่วยให้นักเรียนมีแรงจูงใจในการเรียนและเข้าใจคุณค่าของการศึกษาอย่างลึกซึ้ง

แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนา

ความหมายของการพัฒนา

คำว่า "การพัฒนา" หมายถึง กระบวนการที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น ไม่ว่าจะเป็นในด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม หรือจิตใจ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อเพิ่มพูนคุณภาพชีวิต ความสามารถ หรือประสิทธิภาพของระบบต่าง ๆ โดยรวม

"การพัฒนา" หมายถึง การปรับปรุงและยกระดับศักยภาพของบุคคลหรือองค์กรให้สามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมได้ดีขึ้น ซึ่งรวมถึงการเสริมสร้างองค์ความรู้และทักษะเพื่อนำไปสู่การเจริญเติบโตที่ยั่งยืน (ไชยรัตน์ ปราณี, 2567)

การพัฒนามีความหมายรวมถึงกระบวนการเปลี่ยนแปลงที่ไม่ใช่เพียงการเพิ่มปริมาณทรัพยากร แต่ยังรวมถึงการพัฒนาคุณภาพชีวิต การเรียนรู้ และการสร้างความยั่งยืนให้กับสังคมในระยะยาว (กรรณิกา นาคพันธ์, 2565)

อย่างก็ตาม การพัฒนา ในมุมมองเชิงจิตวิทยาหมายถึง การสร้างสมดุลระหว่างความก้าวหน้าทางด้านวัตถุและจิตใจ โดยเฉพาะในยุคปัจจุบันที่การพัฒนาอย่างยั่งยืนต้องสอดคล้องกับความเป็นธรรมชาติและวัฒนธรรม (บานชื่น นักการเรือน, 2559)

สรุปได้ว่า การพัฒนา หมายถึง กระบวนการปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น ทั้งในด้านวัตถุ จิตใจ และสังคม โดยมีเป้าหมายเพื่อเพิ่มศักยภาพ ความยั่งยืน และคุณภาพชีวิตในระยะยาว เช่น การพัฒนาทักษะ การเพิ่มพูนองค์ความรู้ และการเสริมสร้างสมดุลระหว่างวัฒนธรรมกับความก้าวหน้า

องค์ประกอบของการพัฒนา

คำว่า การพัฒนา มีองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงในเชิงบวกและการยกระดับศักยภาพของมนุษย์ องค์กร หรือสังคม โดยนักวิชาการไทยได้ให้ความหมายและระบุองค์ประกอบต่าง ๆ ไว้ดังนี้

การพัฒนาแบ่งองค์ประกอบออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ 1.การพัฒนาทักษะและความสามารถของบุคคล 2. การสร้างเครือข่ายเพื่อความร่วมมือ 3. การสร้างความยั่งยืนในระดับชุมชนและท้องถิ่น

การพัฒนาประกอบด้วยกระบวนการองค์ความรู้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและการนำทรัพยากรมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดในเชิงเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม องค์ประกอบสำคัญคือ ความสามารถในการปรับตัว การสร้างนวัตกรรม และการพัฒนาความยั่งยืน ดังนั้นการพัฒนาเกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ร่วมกันผ่านกระบวนการเสริมสร้างเครือข่ายและการบริหารจัดการที่ตอบสนองต่อความต้องการของชุมชนการสนับสนุนจากภาครัฐ ความร่วมมือของชุมชน และการกำกับดูแลอย่างมีประสิทธิภาพ

สรุปได้ว่า การพัฒนาหมายถึงกระบวนการปรับปรุงหรือยกระดับสิ่งต่างๆ ให้ดีขึ้น ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และบุคคล เพื่อสร้างความเจริญและความมั่นคงในชีวิตและสังคม โดยมุ่งเน้นการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน การพัฒนายังรวมถึงการสร้างความร่วมมือและนวัตกรรมเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของมนุษย์ในยุคปัจจุบันและอนาคต

องค์ประกอบของการพัฒนา

การพัฒนา หมายถึง กระบวนการที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงและยกระดับคุณภาพในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็น เศรษฐกิจ สังคม หรือทรัพยากรมนุษย์ โดยมุ่งเน้นการสร้างสมดุลและความยั่งยืนต่อทุกภาคส่วน

การพัฒนาเป็นกระบวนการที่เชื่อมโยงกับการเสริมสร้างศักยภาพมนุษย์ในทุกมิติ เพื่อให้ตอบสนองต่อความต้องการของสังคมและโลกยุคใหม่ โดยเฉพาะการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ซึ่งถือเป็นหัวใจสำคัญ

การพัฒนาไม่ได้หมายถึงเพียงการเปลี่ยนแปลงทางวัตถุ แต่รวมถึงการสร้างคุณค่าและส่งเสริมศักยภาพของชุมชน โดยผ่านการเรียนรู้ร่วมกันและการสร้างสังคมที่มีความยั่งยืน (จินตนา อุดม, เหวริน สัจเตย์ และนงนุช ไพบูลย์รัตนานนท์, 2559)

ความสำคัญของการพัฒนาอยู่ที่การสร้างโอกาสให้ผู้คนสามารถเข้าถึงทรัพยากรและความรู้ เพื่อพัฒนาทักษะและความสามารถในการเผชิญความท้าทายของโลกยุคใหม่ (ศิริวรรณ พิริยะสุรวงศ์, 2554)

สรุปได้ว่า การพัฒนาหมายถึงกระบวนการปรับปรุงหรือยกระดับสิ่งต่างๆ ให้ดีขึ้น ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และบุคคล เพื่อสร้างความเจริญและความมั่นคงในชีวิตและสังคม โดยมุ่งเน้นการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

แนวคิดเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความสำเร็จของผู้เรียนในการบรรลุเป้าหมายทางการศึกษา ซึ่งสามารถวัดผลได้ผ่านการประเมินผลความรู้ ความสามารถ ทักษะ และพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นตัวบ่งชี้สำคัญที่สะท้อนถึงคุณภาพของกระบวนการจัดการเรียนรู้ โดยมุ่งหมายพัฒนาทักษะและความเข้าใจในเนื้อหาของผู้เรียนอย่างยั่งยืน (นฤมล รื่นนิมิตและเมฆา นวลศรี, 2566)

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแสดงถึงความสามารถของผู้เรียนที่ได้รับการพัฒนาผ่านโปรแกรมหรือวิธีการสอนเฉพาะ เพื่อสร้างความเข้าใจเชิงลึกและความสามารถในการประยุกต์ใช้ความรู้

อย่างไรก็ตาม ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นตัวแปรสำคัญในการประเมินผลความสำเร็จของหลักสูตร และวิธีการสอน ซึ่งมีผลต่อการสร้างความมั่นใจและศักยภาพของผู้เรียนในระยะยาว (เพ็ญปรารค์ แสงนวล, 2023)

สรุปได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความสำเร็จของผู้เรียนในการบรรลุเป้าหมายทางการศึกษา ซึ่งวัดผลได้จากการเปลี่ยนแปลงด้านความรู้ ทักษะ และพฤติกรรม โดยเป็นตัวชี้วัดคุณภาพของกระบวนการเรียนรู้และหลักสูตรที่ส่งผลต่อความสามารถของผู้เรียนในระยะยาว.

องค์ประกอบของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความสำเร็จหรือผลลัพธ์ที่ผู้เรียนได้รับหลังจากกระบวนการเรียนรู้ ซึ่งแสดงออกผ่านความเข้าใจในเนื้อหา ความสามารถในการประยุกต์ใช้ความรู้ และพัฒนาทักษะที่เกี่ยวข้อง โดยถือเป็นตัวชี้วัดสำคัญของคุณภาพทางการศึกษา

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญต่อคุณภาพของการศึกษา โดยสะท้อนถึงการพัฒนาทักษะ ความคิด ความรู้ และพฤติกรรมของผู้เรียนผ่านกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสม (นฤมล รื่นนิมิต, 2023)

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นเครื่องมือสำคัญในการประเมินคุณภาพของหลักสูตรการศึกษา โดยมีเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนให้สามารถประยุกต์ใช้ความรู้และทักษะในสถานการณ์จริง

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนช่วยสะท้อนถึงศักยภาพในการเรียนรู้ของผู้เรียนและคุณภาพของกระบวนการสอน โดยมุ่งเน้นการสร้างความสามารถทางความคิดและพฤติกรรมเชิงบวก

อย่างไรก็ตาม ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสะท้อนถึงความสำเร็จในการบรรลุเป้าหมายของหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ โดยส่งผลต่อการพัฒนาทักษะและความมั่นใจของผู้เรียนในระยะยาว (จินตนา ศิริธัญญารัตน์, 2023)

สรุปได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คือ ตัวชี้วัดความสำเร็จของผู้เรียนในการบรรลุเป้าหมายทางการศึกษา โดยสะท้อนถึงการพัฒนาทักษะ ความรู้ และพฤติกรรมผ่านกระบวนการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ ทั้งยังเป็นเกณฑ์สำคัญในการประเมินหลักสูตรและวิธีการสอนเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้เรียน

หลักขรราวาสธรรม 4

ความหมายของหลักขรราวาสธรรม 4

หลักขรราวาสธรรม 4 คือ หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่กำหนดแนวทางการประพฤติปฏิบัติสำหรับขรราวาสหรือผู้ครองเรือน ประกอบด้วย 4 หลัก ได้แก่ สัจจะ (ความจริงใจ), ทมะ (การข่มจิต), ขันติ (ความอดทน), และจาคะ (การเสียสละ) ซึ่งเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตให้เกิดความสุข ความสงบ และความเจริญในครอบครัวและสังคม

หลักขรราวาสธรรม 4 เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตของขรราวาสที่มุ่งเน้นการอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข โดยเฉพาะ "สัจจะ" ที่เน้นการพูดความจริง การรักษาคำพูด และ "จาคะ" ที่ส่งเสริมการเสียสละเพื่อผู้อื่น (พิชญ์ หอมสมบัติและคณะ, 2563)

หลักขรราวาสธรรม 4 ช่วยสร้างรากฐานของคุณธรรมในสังคม โดยเฉพาะการฝึกจิตให้มีความอดทน (ขันติ) และการฝึกควบคุมตนเอง (ทมะ) เพื่อป้องกันการเกิดความขัดแย้งในครอบครัวและสังคม (สุรภูมิ ฌ ระนอง, 2566)

หลักขรราวาสธรรม 4 มีความสำคัญในการพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยเฉพาะในด้านการส่งเสริมความจริงใจ (สัจจะ) และการอดทนต่อความยากลำบาก (ขันติ) เพื่อสร้างสมดุลในการดำเนินชีวิต (นิติกร วิชума, 2564)

อย่างไรก็ตาม หลักขรราวาสธรรม 4 เน้นการบำเพ็ญคุณธรรมที่ทำให้ชีวิตครอบครัวและสังคมดำเนินไปอย่างราบรื่น เช่น การพูดจริงทำจริง (สัจจะ) และการเสียสละ (จาคะ) ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (วิเศษ แสงกาญจนวนิช, 2567)

สรุปได้ว่า หลักขรราวาสธรรม 4 คือ หลักธรรมในพระพุทธศาสนาที่มุ่งเน้นการดำเนินชีวิตอย่างมีคุณธรรมสำหรับขรราวาส ได้แก่ สัจจะ (ความจริงใจ), ทมะ (การข่มจิต), ขันติ (ความอดทน), และจาคะ (การเสียสละ) โดยช่วยสร้างความสมดุลและความสงบสุขในครอบครัวและสังคม

องค์ประกอบของหลักขรราวาสธรรม 4

หลักขรราวาสธรรม 4 ประกอบด้วย 4 องค์ธรรมสำคัญ ได้แก่ สัจจะ (ความจริงใจ), ทมะ (การควบคุมตนเอง), ขันติ (ความอดทน), และจาคะ (การเสียสละ) ซึ่งเป็นหลักธรรมสำหรับขรราวาสในการดำรงชีวิตอย่างสมดุล สร้างความสงบสุขในครอบครัว และส่งเสริมความสัมพันธ์ในสังคม

องค์ประกอบหลักของขรราวาสธรรม 4 ช่วยสร้างจริยธรรมในการดำเนินชีวิต เช่น สัจจะที่เน้นการรักษาความจริงใจและคำมั่นสัญญา ทมะที่มุ่งเสริมการควบคุมตนเองเพื่อหลีกเลี่ยงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม (พิชญ์ หอมสมบัติและคณะ, 2563)

การนำหลักพร้าธรรม 4 มาใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น ขั้นตอนช่วยให้ผู้คนอดทนต่อสถานการณ์ที่ยากลำบาก และจาคะที่เน้นการเสียสละเพื่อความสุขและความสมานฉันท์ในครอบครัว (นิติกกร วิชมา, 2564)

หลักพร้าธรรม 4 มีบทบาทในการพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยเฉพาะ "ทมะ" ซึ่งช่วยให้บุคคลสามารถควบคุมอารมณ์ และ "จาคะ" ที่ส่งเสริมความเสียสละต่อส่วนรวม (วิเศษ แสงกาญจนวนิช, 2024)

การใช้หลักพร้าธรรม 4 เช่น การฝึกสัจจะและจาคะ ช่วยสร้างความไว้วางใจในสังคมและลดความขัดแย้งในครอบครัว โดยมุ่งเน้นการสร้างสมดุลระหว่างความสุขส่วนตัวและส่วนรวม(สุรวุฒิ ณ ระนอง, 2566)

สรุปได้ว่า หลักพร้าธรรม 4 ประกอบด้วย สัจจะ (ความจริงใจ), ทมะ (การควบคุมตนเอง), ขั้นติ (ความอดทน), และจาคะ (การเสียสละ) ซึ่งช่วยให้พร้าธรรมดำเนินชีวิตอย่างมีคุณธรรม สร้างความสงบสุขในครอบครัวและความสมานฉันท์ในสังคม โดยเน้นความสมดุลระหว่างตนเองและส่วนรวม

ความสำคัญของหลักพร้าธรรม

หลักพร้าธรรม 4 เป็นหลักธรรมที่สำคัญในพระพุทธศาสนา มีบทบาทช่วยให้พร้าธรรมดำเนินชีวิตได้อย่างสมดุล สงบสุข และมีคุณธรรมในครอบครัวและสังคม ประกอบด้วย สัจจะ (ความจริงใจ), ทมะ (การควบคุมตนเอง), ขั้นติ (ความอดทน), และจาคะ (การเสียสละ) ซึ่งส่งผลต่อความสัมพันธ์ที่ดีในชุมชนและการพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างยั่งยืน

หลักพร้าธรรม 4 ช่วยพัฒนาความมั่นคงในครอบครัว โดยขั้นติสนับสนุนการอดทนต่อความยากลำบาก และจาคะเน้นการเสียสละเพื่อสร้างความสามัคคีในชุมชน (วิชมา, 2021) การปฏิบัติตามหลักพร้าธรรม 4 ช่วยส่งเสริมความสมดุลระหว่างบุคคลและสังคม โดยเน้นการสร้างความจริงใจ (สัจจะ) และการแบ่งปัน (จาคะ) เพื่อความสงบสุขที่ยั่งยืน

อย่างไรก็ตาม หลักพร้าธรรม 4 เป็นเครื่องมือสำคัญในการแก้ไขความขัดแย้งในครอบครัวและชุมชน โดยใช้สัจจะในการสร้างความซื่อสัตย์และขั้นติในการพัฒนาความอดทน (จริยานุกูล, 2023)

สรุปได้ว่า หลักพร้าธรรม 4 มีความสำคัญในการเสริมสร้างคุณธรรมสำหรับการดำเนินชีวิตในครอบครัวและสังคม โดยเน้นความจริงใจ (สัจจะ), การควบคุมตนเอง (ทมะ), ความอดทน (ขั้นติ), และการเสียสละ (จาคะ) เพื่อสร้างความสมดุล ความสงบสุข และความสามัคคีอย่างยั่งยืน.

บทสรุป

การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นเป้าหมายสำคัญในกระบวนการศึกษาที่มุ่งเน้นการพัฒนาความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมของผู้เรียนให้สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ หลักพร้าธรรม 4 ซึ่งประกอบด้วย สัจจะ (ความจริงใจ), ทมะ (การควบคุมตนเอง), ขั้นติ (ความอดทน), และจาคะ (การเสียสละ) ถูกนำมาเป็นแนวทางสำคัญในการส่งเสริมการเรียนรู้ โดยช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาตนเองทั้งในด้านวิชาการและจริยธรรม รวมถึงการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมอย่างสันติสุข

ในกระบวนการเรียนรู้ สัจจะช่วยสร้างความมุ่งมั่นในการเรียนรู้และรักษาคำมั่นสัญญาที่มีต่อตนเองและผู้อื่น ขณะที่ทมะสนับสนุนการควบคุมอารมณ์และพฤติกรรม ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญในการจัดการเวลาและการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ขั้นติยังช่วยเสริมสร้างความอดทนต่อความยากลำบากและแรงกดดันที่เกิดขึ้นในกระบวนการเรียนรู้ โดยผู้เรียนสามารถพัฒนาทักษะการเผชิญปัญหาและปรับตัวต่อสถานการณ์ที่ท้าทาย ส่วนจาคะเน้นการแบ่งปันและช่วยเหลือผู้อื่น ซึ่งช่วยเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในชั้นเรียนและชุมชนการเรียนรู้

ดังนั้น การนำหลักขรवासธรรม 4 มาใช้ในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ไม่เพียงช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ แต่ยังเสริมสร้างคุณธรรมพื้นฐานในตัวผู้เรียน ช่วยให้พวกเขาสามารถเติบโตเป็นบุคคลที่มีความรับผิดชอบต่อสังคมและมีจิตใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ การเรียนรู้ตามแนวทางนี้จึงเป็นการสร้างรากฐานสำคัญของการพัฒนามนุษย์ทั้งในมิติของการศึกษาและจริยธรรมเพื่อความยั่งยืนในอนาคต.

องค์ความรู้ใหม่

การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักขรवासธรรม 4 สามารถสร้างเป็นโมเดลที่เชื่อมโยงระหว่างหลักธรรมและการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยโครงสร้างของโมเดลมีดังนี้

โมเดล SATJ ประกอบด้วย 4 ส่วนหลักที่สัมพันธ์กับการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

S - สัจจะ (Sacca) ความจริงใจและความซื่อสัตย์ ผู้เรียนมีความซื่อสัตย์ต่อตนเองในการเรียน เช่น การตั้งเป้าหมายที่เป็นจริงและปฏิบัติตาม

D - ทมะ (Dama) การควบคุมตนเอง ฝึกการบริหารจัดการเวลาและความสามารถในการจัดการอารมณ์

K - ขันติ (Khanti) ความอดทน การเผชิญและปรับตัวต่อความยากลำบากในการเรียนรู้

C - จาคะ (Caga) การเสียสละและแบ่งปัน เสริมสร้างจิตใจที่พร้อมช่วยเหลือเพื่อนร่วมเรียนและแบ่งปันความรู้

ภาพที่ 1 ภาพแสดงการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักขรवासธรรม 4

เอกสารอ้างอิง

- กรรณิกา นาคพันธ์แก้วสมุทร และ กัญญารัตน์ ศรีสวัสดิ์. (2565). การพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 3 สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี*, 13(1), 272-300.
- จันทนา อุดม, หะริน สัจเตย์ และนงนุช ไพบุลย์รัตนานนท์. (2559). สถาบันหลักทางสังคมกับการพัฒนาเยาวชน. *วารสารวิจัยราชภัฏพระนคร สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 11(2), 227-237.
- ไชยรัตน์ ปรารถ. (2024). การวิจัยเชิงปฏิบัติการกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษา. *วารสารการบริหารการศึกษา และนวัตกรรมการศึกษา*, 6(2), 141-151.
- นฤมล รื่นนิมิต และ เมษา นวลศรี. (2566). การพัฒนาทักษะการจำแนกประเภทและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องอากาศและความสำคัญต่อสิ่งมีชีวิตโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. *วารสาร Roi Kaensarn Academi*, 8(3), 97-107.
- นิติกร วิชума. (2564). สุขนิยมตามหลักธรรมาธรรม 4. *เสฐวิทย์ปริทัศน์*, 1(3), 23-32.
- บานชื่น นักการเรียน, และ เพ็ญศรี บางบอน. (2559). การพัฒนาที่ยั่งยืน. *วารสารลิรินธรปริทรรศน์*, 17(2), 64-67.
- พิษณุ หอมสมบัติ และ คณะ. (2563). การจัดการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษาเพื่อส่งเสริมผู้เรียนตามหลักธรรมาธรรม 4 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนประโคนชัยวิทยาคม จังหวัดสกลนคร. *Journal of Buddhist Education and Research*, 6(1), 389-403.
- วิเศษ แสงกาญจนวนิช. (2567). การพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างเป็นองค์รวมตามหลักธรรมาธรรม 4. *วารสารสถาบันพอดี้*, 1(7), 1-8.
- สุรุจณี ณ ระนอง. (2566). การพัฒนาคุณธรรมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักธรรมาธรรมของผู้บริหารองค์กรภาครัฐ. *วารสารสหวิทยาการนวัตกรรมปริทรรศน์*, 6(3), 236-246.